
Strateginen sopimus 2018, vapaa-aikatoimiala

1.1 Kuvaus toiminnasta (kh)

Laissa ja asetuksissa, kaupungin strategiassa ja ohjelmissa ja hallintosäännössä säädetyllä tavalla vapaa-aikatoimiala ja sen lautakunnat edistävät asukkaiden ja asiakkaiden hyvinvointia ja aktiivisuutta sekä kaupungin kilpailukykyä ja kestävä kehitystä.

Kulttuurilautakunnan tehtäväalueena on laissa yleisistä kirjastoista(1490/2016), museo-laissa(729/1992, 877/2005), kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa (728/1992), teatteri- ja orkesterilaissa(730/1992, 1066/2007, 342/2014) ja taiteen perusopetuksesta annetussa laissa(633/98) säädetyksi huolehtia kulttuuripalvelujen kehittämisestä ja järjestämisestä sekä edistää ja tukea kaupungissa harjoitettavaa kulttuuritoimintaa.

Kuntien kulttuuritoiminnasta annettu laki (728/1992): Kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kunnan tehtävänä on myös järjestää kunnan asukkaille mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä harrastusta tukevaan opetukseen taiteen eri aloilla. Laissa kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harjoittamista ja harrastamista, taidepalvelusten tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä.

Laki yleisistä kirjastoista(1490/2016) määrittelee kunnan tehtäväksi yleisen kirjaston toiminnan järjestämisen. Yleiset kirjastot ovat maksuttomina perus- ja lähipalveluja. Kirjaston omien aineistojen käyttö, lainaus ja varaaminen sekä ohjaus ja

neuvonta on maksutonta. Kunta voi periä myöhässä palautetuista aineistoista, varatun aineiston noutamatta jättämisestä ja muista suoritteista kohtuullisen maksun. Kunta voi järjestää yleisen kirjaston toiminnan itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin. Kunnan tulee kuulla asukkaitaan yleisiä kirjastoja koskevista keskeisissä päätöksissä osana kuntalain [\(410/2015\) 22 §:ssä](#) säädettyä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Kunnan tulee olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden viranomaisten, kirjastoalan toimijoiden ja muiden yhteisöjen kanssa.

- Kirjastopalvelut huolehtii tieto- ja kulttuurisältöjen tarjoamisesta sekä niihin liittyvistä hakuvälineistä ja opastuspalveluista, ylläpitää kirjastoja sekä tarjoaa edellytyksiä asukkaiden oman tiedon ja kulttuurin tuottamiseen ja kansalaistoimintaan. Kirjastopalvelut johtaa Vaski kirjastojen yhteistä palvelujärjestelmää ja toimii Varsinais-Suomen maakuntakirjastona opetus- ja kulttuuriministeriön määräämällä tavalla.

Museolaki (729/1992, 877/2005): Museotoiminnan tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Museoiden tulee edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla ja säilyttämällä aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä tuleville sukupolville, harjoittamalla siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä näyttely- ja julkaisutoimintaa.

- Museopalvelut huolehtii kulttuuri- ja taideperinnön, luonnontieteellisen aineiston sekä niihin liittyvä tiedon keräämisestä, säilyttämisestä, välittämisestä ja tutkimuksesta. Museopalvelut toimii Varsinais-

Suomen maakuntamuseona opetus- ja kulttuuriministeriön määräämällä tavalla.

Teatteri- ja orkesterilaki (730/1992, 1066/2007, 342/2014): Teatteri- ja orkesteritoiminnan tavoitteena on taiteellisista lähtökohdista tuottaa teatteri- ja orkesteripalveluja ja edistää niiden alueellista saatavuutta sekä saavutettavuutta eri väestöryhmille.

- Turun Kaupunginorkesteri (TFO) tehtävänä on musiikkikulttuurin vaaliminen, edistäminen ja julkisten konserttien järjestäminen (sekä mahdollistaa ulkopuolisten järjestäjien erilaiset esitykset ja tapahtumat tilavuokrauksen keinoin).
- Yhtiöksi vuonna 2014 muuttuneen Turun kaupunginteatteri Oy:n tehtävänä on näyttämötaiteen tuottaminen, kehittäminen, edistäminen ja teatteriesitysten tuottaminen. Kulttuurilautakunta on solminut Turun kaupunginteatteri Oy:n kanssa toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen. Sopimuksessa on määritelty yhtiön teatteripalveluiden tavoitteet ja kaupungin osoittaman avustuksen suuruus, jotka vahvistetaan vuosittain.

Liikuntalaki(390/2015) asettaa kunnan tehtäväksi yleisten edellytysten luomisen liikunnalle paikallistasolla. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle:

1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen;

2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa; sekä

---

3) rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Laissa painotetaan eri toimialojen yhteistyötä sekä paikallisen, kuntien välisen ja alueellisen yhteistyön kehittämistä. Asukkaita tulee kuulla liikuntaa koskevilla keskeisillä päätöksillä osana kuntalain [\(410/2015\) 22 §:ssä](#) säädettyä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Lisäksi kunnan tulee arvioida asukkaitensa liikunta-aktiivisuutta osana terveydenhuoltolain [\(1326/2010\) 12 §:ssä](#) tarkoitettua terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

- Liikuntapalvelut luo edellytyksiä kuntalaisen liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja ja järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät.

Nuorisolain(1285/2016) mukaan nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Kunnan tulee em. tehtävää hoitaessaan olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa. Suunnittelua ja toimeenpanon kehittämistä varten kunnassa on oltava ohjaus- ja palveluverkosto tai muu vastaava yhteistyöryhmä, jonka kohderyhmänä ovat kaikki kunnassa asuvat nuoret. Lisäksi nuorisolautakunnan tehtäväalueena on toteuttaa lastensuojelulain [\(417/2007\) 3 a §:ssä](#) tarkoitettua tukea ja erityistä tukea.

Nuorten mahdollisuudesta osallistua ja vaikuttaa nuorisovaltuustossa tai vastaavassa nuorten vaikuttajaryhmässä säädetään kuntalain [\(410/2015\) 26 §:ssä](#). Sen lisäksi, mitä nuorisolaissa tai muualla laissa säädetään, kunnan tulee tarjota ja järjestää nuorille mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa paikallista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn tai heitä tulee muutoin kuulla mainituissa asioissa. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskeissa asioissa.

- Nuorisopalvelut tukee nuorten kasvua ja itenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (kh)

Taustaa

Nykyisessä hallitusohjelmassa (Sipilä) vapaa-ajatoimialan kannalta oleellisia asioita ovat palvelujen (mm. taide, kulttuuri, liikunta) saavutettavuuden parantaminen, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä eriarvoisuuden vähentäminen. Kaikki Turun strategiset tavoitteet, erityisesti hyvinvoinnin edistämisen ja sosioekonomisen tasa-arvoisuuden teemat, löytyvät ohjelmasta. Kohderyhmistä se nostaa lapset ja nuoret sekä teemoista esim. digitaalisuuden edistämisen.

Valtioneuvoston selonteossa *kulttuurin* tulevaisuudesta "Kulttuuri vuonna 2035" nostetaan keskeisimmiksi mahdollisuuksiksi kestävä kulttuuri, kulttuurinen moninaisuus ja luovuus. Tärkeiksi toiminnan alueiksi kuvataan taide-, kulttuuriperintö - ja kirjastopolitiikka.

Tutkimuksen "Nuoret luukulla" (THL ja nuorisotutkimusverkosto, 2015) mukaan suomalainen palvelujärjestelmä ei vastaa hankalimmassa asemassa olevien nuorten tarpeisiin. Nuorten alentunut toimintakyky ja passiivinen elämänsenne ovat yhteydessä heikkoihin elämäntaitoihin.

Maakunta- ja soteuudistus

Hallitus linjasi 5.4.2016 käymissään neuvotteluissa, että maakunnille vuoden 2019 alusta lukien kuuluvat mm. sosiaali- ja terveydenhuolto, alueelliset kehittämistehtävät sekä maakunnallisen kulttuurin edistäminen. **Kunnat** ovat paikallisen osallistumisen, demokratian, sivistyksen ja elinvoiman yhteisöjä, jotka hoitavat asukkaiden päättämiä itsehallintotehtäviä (yleinen toimiala) ja laissa säädettyjä paikallisia tehtäviä. Kunnat vastaavat jatkossakin työllisyyden hoidosta ja edistämisestä, osaamisen ja sivistyksen, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, liikunta-, kulttuuri- ja muista vapaa-ajan palveluista sekä nuorisotoimesta. Vastuu sosiaali- ja terveystalouksista tulee olemaan eri organisaatiolla kuin vastuu muista lapsille ja nuorille tärkeistä palveluista. Kunnan ja maakunnan välille syntyy rajapinta, joka on tarpeen huomioida palveluita suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Eriarvoistuminen(asuinalueet ja väestöryhmät)

Jarkko Rasinkankaan tutkimuksen(v. 2013) mukaan sosiaalinen eriytyminen alkoi voimistua 1990-luvun laman aikana. Rasinkankaan mukaan (alustus v. 2017) alueelliseen eriytymiseen ja sen seurauksiin voi vaikuttaa mm. sosiaalisella sekoittamisella(yhdyskuntasuunnittelu ja asuntopolitiikka), alueiden vetovoimaisuudesta huolehtimalla(lähipalvelut ja -koulut), kotouttamalla, syrjinnän vastaisilla toimenpiteillä, paikallisten verkos-

tojen kuulemisella, nuoria tukemalla ja jalkautamalla. THL:n kaupungistumista selvittävään Urmi-hankkeeseen liittyvän tutkimuksen mukaan Turussa on tapahtunut eniten asuinalueiden välistä eriytymistä tulotason perusteella. Myös etninen eriytyminen on voimakkainta Turun seudulla (verrattu Helsinkiin ja Tampereeseen).

Alueelliset kehitysnäkymät -katsauksessa(ELY-keskus ja keskeiset aluekehittäjät) syksyllä 2016 ennakoidaan, että positiiviseen suuntaan kääntynyt talouskehitys jatkuu lähiajat. Myös työttömyys laskee ja työpaikkoja avautuu aiempaa enemmän. Ongelmana on, että pitkäaikaistyöttömien määrä kasvaa edelleen. Työvoiman kysynnän piristymisen johdosta keskustelu osaavan työvoiman saatavuudesta tulee korostumaan.

Turussa pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18 - vuotiaiden henkilöiden osuus kaikista alueella asuvista alle 18 - vuotiaista on korkeampi kuin muissa isoissa kaupungeissa (Sotkanet). Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus on myös Turussa suurempi kuin keskimäärin Suomessa (ATH 2014).

Liikkumattomuus

Eniten yksinäisyyttä kokevat passiiviset liikkujat, 18 - 29 - vuotiaat ja 50 - 64 - vuotiaat. Elämänlaatussa huonoimmiksi arvioivat passiiviset liikkujat ja 65 - 75 - vuotiaat. (FCG/Kapa 2015). Lihavien aikuisten osuus (kehon painoindeksi vähintään 30 kg/m², %) nousi Turussa vuonna 2014 yli valtakunnallisen keskiarvon.

Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Yhteiset</i>									
Asukasluku	180 272	183 824	185 908	187 604	187 882	189 099	190 255	191 356	192 417
0 - 9 -vuotiaiden määrä	16 121	16 356	16 730	16 782	16 813	16 894	16 957	16 989	17 056
10 - 18 -vuotiaiden määrä	13 715	13 794	13 761	13 727	13 872	13 985	14 128	14 414	14 627
19 - 28 -vuotiaiden määrä	35 131	35 384	35 939	36 757	35 787	35 677	35 345	34 916	34 382
29-64 -vuotiaiden määrä	81 543	81 818	82 117	82 337	82 659	83 150	83 805	84 479	85 118
yli 65 vuotiaat	35 562	36 472	37 361	38 001	38 751	39 393	40 020	40 558	41 234
Alueiden eriarvoistuminen: Muunkielisten osuus suurin/pienin (pienalue) (yli 100 asukkaan pienalueet)	Varissuo 41,4 %/ Kurjenmäki läntinen 0 %	Varissuo 42,3 %/ Kurjenmäki läntinen 0 %	Varissuo 43,9 %/ Maanpää 0 %	Varissuo 46,2 %/ Maanpää 0 %					
Alueiden eriarvoistuminen: Työttömät suurin/pienin (pienalue) (Pienalueet, joissa työvoiman määrä yli 100)	Varissuo 32,4 % / Papinsaari 2,1 %	Varissuo 34,7 % / Papinsaari 4,9 %	Lopulliset tiedot saa- daan syksyl- lä 2017	Pansio lt. 36,6 %* / Toijainen 4,0* % *=ennakkoti eto					
<i>Kulttuuri</i>									
Kulttuurin harrastamisen aktiivisuus 18 -79 v. Aktiivisten osuus %, FCG/Kapa			16,2 %	17 %					
<i>Liikunta</i>									
Liikunnan harrastamisen aktiivisuus, 18 - 79 v. Aktiivisten osuus % FCG/Kapa	-	40 %	44 %	41 %					
<i>Nuoriso</i>									
Alle 25 -vuotiaiden työttömien määrä	2226 (7/2013)	2095 (1/2015)	2013 (1/2016)	1873 (1/2017)					

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet (kv)

Vapaa-aikatoimiala toteuttaa Turku 2029 kaupunkistrategiasta erityisesti seuraavia kohtia: kaupunki pyrkii omalla toiminnallaan kaventamaan hyvinvointieroja, palveluiden kysyntää ennakoimalla palvelut kohdennetaan oikea-aikaisesti sinne, missä niiden vaikuttavuus on suurin sekä hyvinvoinnille keskeistä on aktiivinen elämäntapa, jonka edellytyksiä parannetaan.

Turku 2029 kaupunkistrategian lisäksi on kaksi strategista ohjelmaa. Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelman pääteemat ovat: 1) Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen, 2) Osaava ja oppiva kaupunkilainen ja 3) Aktiivinen kaupunkilainen. Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelman pääteemat ovat : 1) Yrittävä ja osaava kaupunki, 2) Vaikuttava ja uudistuva kaupunki sekä 3) Rakentuva kaupunki ja ympäristö. Vapaa-aikatoimiala toteuttaa sopimuksissa eritellyillä tavoilla kummankin ohjelman linjauksia.

Aktiivinen kaupunkilainen -osioon on valittu seuraavat strategiset linjaukset:

- Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle
- Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa
- Aktiivista elämäntapaa edistävät palvelut kohdennetaan hyödyntämällä paremmin asukas- ja asiakastietoa
- Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä

- Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa
- Turun asemaa eurooppalaisena kulttuuri-kaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen muotoja
- Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi.

Toimiala toteuttaa em. linjauksia ja on määritellyt perustehtäväkseen ”Tarjoamme turkulaisten arkeen ja juhlaan iloa, elämyksiä, liikettä, tietoa ja taitoa” ja tahtotilakseen ”Hyvän elämän Turku.”

Toimialan lautakunnat toteuttavat aktiivinen kaupunkilainen ohjelmaa perustehtävissään, tahtotiloissaan ja valituissa painopisteissään.

Kulttuurilautakunta

- perustehtävä: Kulttuuri luo jokaiselle pysyvää pääomaa muuttuvassa ajassa
- tahtotila: Kulttuuri on erottamaton osa turkulaisten elämää ja syy tulla Turkuun. Turku on kansainvälisesti korkeatasoinen ja ennakkoluuloton kulttuurikaupunki.
- painopisteet: Kulttuuri kaikkien saataville, Ajassa elävät palvelut, Turkulaiset kulttuurin luojina, Huippuyksiköt ja magneettitapahtumat sekä Toimivat tilat.

Liikuntalautakunta

- perustehtävä: Liikkuminen elämäntavaksi!
- tahtotila: Turku liikuttaa - kaikkia!

- painopisteet: Liikunnallinen ja yhteisöllinen elämä, Liikkuvat nuoret, Houkuttelevat liikkumisolosuhteet, Vireä seuratoiminta sekä Menestyvä urheilukulttuuri

Nuorisolautakunta

- perustehtävä: Nuorisopalvelut mahdollistaa, tukee ja turvaa lasten ja nuorten kasvua, tasapainoista elämää sekä omaehtoista toimintaa.
- tahtotila: Lapsilla ja nuorilla on hyvä olla ja luottamus tulevaisuuteensa.
- painopisteet: Yhdenvertaisuuden edistäminen, Osallisuuden lisääminen, Nuoruden arvostus, Monitoimitilat sekä Palvelut ja elämykset.

Kaupungin omat kulttuuripalvelut mahdollistavat kulttuurin perustarjonnan, jota vapaa kenttä täydentää. Matalan kynnyksen kulttuuripalvelujen lisäksi tarvitaan vetovoimaisia huipputuotantoja, jotka kasvattavat kaupungin matkailullista kiinnostavuutta ja kilpailukykyä. Liikuntapalvelut toteutetaan paikallisella ja alueellisella yhteistyöllä, luomalla terveyttä edistävän liikunnan mahdollisuuksia, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja ja järjestämällä liikuntaa erityisesti passiivisille ja erityisryhmille. Lapsille ja nuorisolle tarjotaan mahdollisuuksia osallistua tasavertaisesti kulttuuri-, liikunta ja vapaa-ajan toimintaan sekä nuorisopalveluihin ja palveluiden suunnitteluun. Ennaltaehkäisevät palvelut ja virikkeellinen toiminta ylläpitävät lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä.

1.4 Lausekkeet

Lausekkeet kv	Lausekkeet kh	Lausekkeet kj
Tehdään kesäkuun 2018 loppuun mennessä selvitys siitä miten eri kokoisten kolmannen sektorin kulttuuritoimijoiden toiminnan tukemista voidaan kehittää ja toimintaa edistää entistä paremmin.-		-
		-
		-

2.1 Määrärahat ja investoinnit (kv)

	TOT 2016	TA 2017 yhteensä	TAE 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
Kulttuurilautakunta							
Toimintatulot	-4 346	-3 626	-3 855	-3 855	-3 766	-3 803	-3 846
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintamenot	37 088	36 308	36 797	39 609	39 566	40 250	40 796
Toimintakate	33 143	32 682	32 942	35 754	35 800	36 448	36 950
Muutos-%		-1,4%	0,8%	9,40 %	0,13 %	1,81 %	1,38 %
Investointikulut		945	475	875	540	540	540
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet							
Pysyvien vastaavien luovutustuotot							
NETTO	413	945	475	875	540	540	540
Muutos-%		128,81 %	-49,74 %	-7,41 %	-38,29 %	0,00 %	0,00 %

	TOT 2016	TA 2017 yhteensä	TAE 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
Liikuntalautakunta							
Toimintatulot	-3 536	-4 164	-4 045	-4 045	-4 695	-4 728	-4 838
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintamenot	21 975	22 747	24 687	24 651	25 244	25 591	25 987
Toimintakate	18 439	18 582	20 642	20 606	20 550	20 863	21 150
Muutos-%		0,78	8,7	10,89 %	-0,27 %	1,52 %	1,38 %
Investointikulut			450	450	200	200	200
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet							
Pysyvien vastaavien luovutustuotot							
NETTO	287	370	450	450	200	200	200
Muutos-%		28,92	21,62	21,62	-125	0	0

	TOT 2016	TA 2017 yhteensä	TAE 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
Nuorisolautakunta							
Toimintatulot	-1 366	-1 029	-879	-879 000	-1 015	-937	-953
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintamenot	9 475	9 070	9 060	9 018	9 185	9 294	9 422
Toimintakate	8 108	8 040	8 181	8 139	8 171	8 357	8 470
Muutos-%		-0,84 %	1,7 %	1,23 %	0,39 %	2,28 %	1,35 %
Investointikulut							
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet							
Pysyvien vastaavien luovutustuotot							
NETTO	56	90	120	120	120	120	120
Muutos-%		60,71 %	33,33 %	33,33 %	0	0	0

Ks. Liite 1 Lisätietoa tilainvestoinneista

2.2 Määrärahat palvelualueittain (kh)

1.000 €			
Palvelu- tai tulosalue	Toimitatulot	Toimintamenot	Toimintakate
Vapaa-aikatoimialan hallinto	0	11 976	11 976
Kulttuurilautakunnan avustukset			
Kaupunkikulttuuri			
Projektit		57	57
Kaupunginork. ja kons.talo (nettoyks.)	866	5 767	4 902
Turun kaupunginkirjasto	753	11 611	10 858
Museokeskus (nettoyksikkö)	2 237	10 198	7 961

1.000 €			
Palvelu- tai tulosalue	Toimitatulot	Toimintamenot	Toimintakate
Liikuntalautakunta yhteiset	0	13 818	13 818
Liikuntapalvelukeskus, järjestöliikunta	0	1 590	1 590
Liikuntapalvelukeskus, aktivointi	330	1 006	676
Liikuntapalvelukeskus, liikuntapaikat	3 715	8 237	4 522

1.000 €			
Palvelu- tai tulosalue	Toimitatulot	Toimintamenot	Toimintakate
Nuorisoasiainkeskus, hallinto			
Kehittäminen, johto ja johdon tuki	498	7 610	7 112
Tekemällä oppiminen	366	951	586
Ohjaus ja tuki	15	456	441

2.3 Muutokset (kv)

Kaupunginvaltuusto

1.000 €, Kulttuurilautakunta	2018	2019	2020	2021
KIKY-työnantajamaksualennus	-140			
Kaupunginteatteri Oy:n vuokra-avustuksen tarkistaminen	-275			
Määrärahan siirto, Kaupunginteatteri Oy:n vuokra-avustus	2 700			
Toiminnan tuottavuustavoite	-23			
Suunnitelmakauden tavoitteiden tarkistaminen		2 458	2 227	2 250

1.000 €, Liikuntalautakunta	2018	2019	2020	2021
KIKY-työnantajamaksualennus	-35			
Toiminnan tuottavuustavoite	-1			
Suunnitelmakauden tavoitteiden tarkistaminen		180	143	150

1.000 €, Nuorisolautakunta	2018	2019	2020	2021
KIKY-työnantajamaksualennus	-36			
Toiminnan tuottavuustavoite	-6			
Suunnitelmakauden tavoitteiden tarkistaminen		0	-18	-20

Kaupunginhallitus

1.000 €, Kulttuurilautakunta	2018	2019	2020	2021
KIKY-työnantajamaksualennus	-140			
Kaupunginteatteri Oy:n vuokra-avustuksen tarkistaminen	-275			
Määrärahan siirto, Kaupunginteatteri Oy:n vuokra-avustus	2 700			
Toiminnan tuottavuustavoite	-23			
Suunnitelmakauden tavoitteiden tarkistaminen		2 458	2 227	2 250

1.000 €, Liikuntalautakunta	2018	2019	2020	2021
KIKY-työnantajamaksualennus	-35			
Toiminnan tuottavuustavoite	-1			
Suunnitelmakauden tavoitteiden tarkistaminen		180	143	150

1.000 €, Nuorisolautakunta	2018	2019	2020	2021
KIKY-työnantajamaksualennus	-36			
Toiminnan tuottavuustavoite	-6			
Suunnitelmakauden tavoitteiden tarkistaminen		0	-18	-20

Kaupunginjohtaja

1.000 €, Kulttuurilautakunta	2018	2019	2020	2021
KIKY-työnantajamaksualennus	-140			
Kaupunginteatteri Oy:n vuokra-avustuksen tarkistaminen	-275			
Määrärahan siirto, Kaupunginteatteri Oy:n vuokra-avustus	2 700			
Toiminnan tuottavuustavoite	-23			
Suunnitelmakauden tavoitteiden tarkistaminen		2 458	2 227	2 250

1.000 €, Liikuntalautakunta	2018	2019	2020	2021
KIKY-työnantajamaksualennus	-35			
Lautakunnan ehdotusta ei esitetä sisällytettäväksi talousarvioon	300			
Toiminnan tuottavuustavoite	-1			
Määrärahan siirto, liikunnanohjaajien siirto	200			
Suunnitelmakauden tavoitteiden tarkistaminen		180	143	150

1.000 €, Nuorisolautakunta	2018	2019	2020	2021
KIKY-työnantajamaksualennus	-36			
Toiminnan tuottavuustavoite	-6			
Suunnitelmakauden tavoitteiden tarkistaminen		0	-18	-20

Lautakunta (muutos kaupunginvaltuuston vahvistamaan suunnittelulukuun)

1.000 €, Nuorisolautakunta	2018	2019	2020	2021
Nuorisoleirikeskus Ahtelan valtionavustuksen menetyksen kompensointi, Nuorisolautakunta, 21.9.2017	100			

1.000 €, Liikuntalautakunta	2018	2019	2020	2021
Uimaopettajien ja koululiikunnanohjaajien siirtyminen sivistystoimialalta vapaa-aikatoimialalle liikunta-palveluihin, Liikuntalautakunta, 19.9.2017	270			
Tuloarvion alentaminen maksuttoman liikunnan säilyttämiseksi, Liikuntalautakunta, 19.9.2017	300			

1.000 €, Kulttuurilautakunta	2018	2019	2020	2021

3.1 Työvoiman käyttö (kv)

	TOT 2016	TA 2017	TAE 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
Henkilötyövuodet (htv)	593,6	613	610,5	614,5	614,5	614,5	614,5
Palkat ja palkkiot	20 418 918	20 318 246	20 510 000	20 848 753	20 727 000	21 265 000	21 584 000
Kulttuurilautakunta (htv)	396,5	410	406	406	406	406	406
Kulttuurilautakunta (palkat ja palkkiot)	13 739 348	13 633 346	13 742 000	13 833 337	13 900 000	14 269 000	14 483 000
Liikuntalautakunta (htv)	92,1	95,5	97	101	101	101	101
Liikuntalautakunta (palkat ja palkkiot)	3 197 149	3 300 234	3 357 000	3 458 225	3 367 000	3 454 000	3 506 000
Nuorisolautakunta (htv)	105,0	107,5	107,5	107,5	107,5	107,5	107,5
Nuorisolautakunta (palkat ja palkkiot)	3 482 421	3 384 666	3 411 000	3 557 191	3 453 000	3 542 000	3 596 000

Lisätietoja:

TA2017 Palkat ja palkkiot (€) ovat toimintasuunnitelman 2017 mukaiset oikaistut luvut.

TA 2018 liikuntapalveluiden henkilötyövuosien kasvu johtuu palloiluhallista. Museopalveluiden henkilötyövuosia on tarkennettu lähemmäksi todellista tasoa.

3.2 Tilojen ja alueiden käyttö (kh)

Vapaa-aikatoimiala yhteensä

Käytössä olevat tilat ja alueet	TOT 2016	TA 2017	TAE 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
Tilat yhteensä (m ²)	137 099	144 182	143 025	143 025	143 989	143 916	143 917
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	137 099	144 182	143 025	143 025	143 989	143 916	143 917
Muut tilat (m ²)							
Alueet yhteensä (ha)	222,3	222,3	222,3	222,3	222,3	222,3	222,3
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	19 557 222	20 189 444	21 392 559	21 392 559	21 552 542	21 675 907	21 675 907
Lisätietoja: Kts. lautakuntaohjeet erittelyt.							

Kulttuurilautakunta

Käytössä olevat tilat ja alueet	TOT 2016	TA 2017	TAE 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
Tilat yhteensä (m ²)	49 297	49 160	49 514,5	49 514,5	49 539	49 822	49 823
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	49 297	49 160	49 514,5	49 514,5	49 539	49 822	49 823
Muut tilat (m ²)							
Alueet yhteensä (ha)	28,3	28,3	28,3	28,3	28,3	28,3	28,3
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	7 338 048	7 336 359	7 314 430	7 314 430	7 330 208	7 418 613	7 418 613

Lisätietoja:

TAE 2018 luvut perustuvat 16.3.2017 hetken ennusteeseen vuoden 2018 tila- ja vuokramäärästä. Arviot vuosien TS2019-2021 tila- ja vuokramäärästä pohjautuvat TAE 2018-lukuun sekä olettamukseen, että seuraavat tilahankkeet toteutuvat:

- Syvälahden koulun kirjastotilat 8/2018 ja luopuminen Wäinö Aaltosen koulun kirjastotiloista 8/2018
- Yli-Maarian monitoimitalon kirjasto 12/2018 alkaen ja Maarian kirjastosta luopuminen 12/2018.
- Jyrkkälän kirjastotilan uudisrakentaminen ja luopuminen nykyisestä Jyrkkälän kirjastotilasta 1/2020.

Liikuntalautakunta

Käytössä olevat tilat ja alueet	TOT 2016	TA 2017	TAE 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
Tilat yhteensä (m ²)	71 086	78 305	77 272	77 272	77 582	77 582	77 582
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	71 086	78 305	77 272	77 272	77 582	77 582	77 582
Muut tilat (m ²)							
Alueet yhteensä (ha)	130	130	130	130	130	130	130
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	9 966 204	10 600 115	11 894 328	11 894 328	11 895 556	11 895 556	11 895 556

Lisätietoja:

TAE 2018 luvut perustuvat 6.7.2017 tietoihin vuoden 2018 tila- ja vuokramääristä. Arviot vuosien TS2019-2021 tila- ja vuokramääristä pohjautuvat TAE 2018-lukuun sekä olettamukseen, että seuraavat tilahankkeet toteutuvat:

- Ei tiedossa olevia uusia tilahankkeita.

Nuorisolautakunta

Käytössä olevat tilat ja alueet	TOT 2016	TA 2017	TAE 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
Tilat yhteensä (m ²)	16 717	16 717	16 238,5	16 238,5	16 869	16 513	16 513
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	16 717	16 717	16 238,5	16 238,5	16 869	16 513	16 513
Muut tilat (m ²)							
Alueet yhteensä (ha)	64	64	64	64	64	64	64
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	2 252 971	2 252 970	2 183 801	2 183 801	2 326 778	2 361 738	2 361 738

Lisätietoja:

Nuorisopalvelujen alueissa lisäksi 1 ha (Inari) ja 23 vesiha (Tippisund).

TAE 2018 luvut perustuvat 6.7.2017 tietoihin vuoden 2018 tila- ja vuokramääristä. Arviot vuosien TS2019-2021 tila- ja vuokramääristä pohjautuvat TAE 2018-lukuun sekä olettamukseen, että seuraavat tilahankkeet toteutuvat:

- Syvälahden koulun nuorisotilat 8/2018 ja Hirvensalon kerhokeskuksesta luopuminen 8/2018
- Yli-Maarian monitoimitalon nuorisotila 12/2018 alkaen ja Moision nuorisotilasta luopuminen 12/2018.
- Jyrkkälän nuorisotilan uudisrakentaminen ja luopuminen nykyisestä Jyrkkälän nuorisotilasta 1/2020.

4.1 Strategiset tavoitteet (kv)

Tavoite 1: Aktiivisuus mahdollisimman monen turkulaisen elämäntavaksi	<i>Strateginen teema: Aktiivinen kaupunkilainen Strateginen linjaus: 2.3.7(Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi)</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.4, 2.3.5, 2.3.6</i>			
	TOT 2016	TA 2017	TAE 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
kirjaston lainat	3 065 195	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
kirjaston käynnit	1 973 181	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
konserttikävijät	72 422	66 000	70 000	70 000	60 000	60 000	60 000
museokäynnit	353 010	300 000	310 000	310 000	320 000	320 000	325 000
uimalaitosten käynnit	637 862	700 000	750 000	750 000	760 000	760 000	770 000
Nuoret kävijät nuorisopalvelujen ohjatuissa palveluissa (käyntikerrat)	-	148 000	149 000	210 000 (luvussa mukana lapset ja nuoret 0-29-v)	210 000	210 000	210 000
Tavoitteen kuvaus: Aktiivinen vapaa-aika tarjoaa elämään sisältöä ja on olennainen osa hyvän elämän perustaa. Aktiivinen kaupunkilainen voi hyvin. Liikkuminen elämäntavaksi. Kulttuuri tekee hyvää. Turku kehittää edelleen uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen ja kulttuurin harrastamisen muotoja. Lasten ja nuorten kasvu tasapainoiseen elämään. Vakiinnutetaan kaupungin eri alueilla työskentelevien kaupungin toimijoiden yhteistyö.							

Tavoite 2: Kumppanuuksia kehittämällä ja laajentamalla tuotetaan monimuotoisia palveluja kustannustehokkaasti	<i>Strateginen teema: Aktiivinen kaupunkilainen Strateginen linjaus: 2.3.2(Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa)</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.1, 2.1.1, 2.3.6</i>			
	TOT 2016	TA 2017	TAE 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
Sopimuksen tehneiden(kulttuuriavustukset) kävijämäärä	601 214	601 200	601 200	601 200	601 000	601 000	601 000

Avustuksia saaneiden urheiluseurojen harrastajamäärä	60 214	57 000	59 600	60 000	60 000	60 000	60 000
Avustuksia saaneiden nuorisoyhdistysten ja nuorten toimintaryhmien määrä	97	97	103	103 000	105 000	110 000	115 000
Tavoitteen kuvaus: Palveluissa tarkastellaan tuottamistapoja kaupungin ja kolmannen sektorin yhteistyönä sekä tuotetaan niitä enenevästi kumppanuudella. Yhteistyötä tehdään kaupungin toimijoiden varmistamana niin, että kansalais- ja järjestötoiminta on vahvasti mukana ja vastuussa. Tuotetaan toimialat ja muut toimijat ylittäviä palvelupolkuja. Sekä kaupungin omassa toiminnassa että vapaalla kentällä toteutetaan uudenlaisia kulttuuritoiminnan muotoja ja kaupunkikulttuuritapahtumia.							

Tavoite 3: Mahdollistetaan digitaalisuuden kautta monikanavaiset ja vuorovaikutteiset palvelut	<i>Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.3, 2.3.6</i>			
	<i>Strateginen linjaus: 3.2.3 (Digitaalisia palveluja kehitetään)</i>						
	TOT 2016	TA 2017	TAE 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
Kirjaston verkkokäynnit (vaskei)	1,57 milj.	1,6 milj.	1,7 milj.	1,7 milj.	1.75 milj.	1,75 milj.	1,75 milj.
Kirjaston e-aineistolainat	27 736	35 000	38 000	38 000	40 000	40 000	40 000
Museon Digitaalisesti saavutettavien objektien määrän lisäys /vuosi	51 107	+ 4 500	+ 4 500	+ 4 500	+ 4 500	+ 4 000	+ 4 000
Harrastehaku	-	Testaus	Pilotointi	Pilotointi	Mittari määritellään	Määritelty mittari	Määritelty mittari
Some-ajokortti koulutuksen käyneiden suhteellinen osuus (%) henkilökunnasta (koulutuskokonaisuus rakennetaan 2018 ja täysimittaisena käynnissä 2019)	-	-	10 % (uusi mittari)	10 %	30 %	70 %	100 %
Tavoitteen kuvaus: Kaupungin palvelukanavia kehitetään ja palveluja digitalisoidaan laajamittaisesti parhaita käytäntöjä ja valtakunnallista yhteistyötä hyödyntäen. Digitaalisuutta hyödynnetään uudenaikaisissa kulttuuriin osallistumisissa. Digitaalisia palveluja kehitettäessä sekä tietojen avoimuutta ja yhteiskäyttöä lisättäessä tietoturvan eri näkökulmat otetaan huomioon.							

Tavoite 4: Edistetään asukkaiden kansalais-taitoja	<i>Strateginen teema: Aktiivinen kaupunkilainen</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.5, 2.3.6</i>			
	<i>Strateginen linjaus: 2.3.1(Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle)</i>						

	TOT 2016	TA 2017	TAE 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
Kävijät orkesterin lastentapahtumissa, maahanmuuttajatapahtumissa ja yleisökasvatustapahtumissa yhteensä		18 700	17 700	17 700	15 000	15 000	15 000
Museon neuvontapalvelujen käyttötapahtumat	3 114	4 350	3 500	3 500	4 000	4 000	4 000
Kirjaston käyttäjäkoulutuksen osanottajamäärä	13 498	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Ohjatut nuoret (9-18 -vuotiaat nuoriso- ja kausikorttilaiset ja harrastekursseille osallistuneet sekä 15 - 29 -vuotiaat Fendarissa, Starttipajassa ja seinättömässä pajatoiminnassa sekä etsivässä nuorisotyössä olleet)	-	-	2 800	Ohjaus ja tuki: 1315 (Työllisyyden kuntakokeilu tulo asiakasvirtaa) Tekemällä oppiminen: 2100	Ohjaus ja tuki: 1185 (kokeilu päätynyt) Tekemällä oppiminen: 2100	Ohjaus ja tuki: 1190 Tekemällä oppiminen: 2100	Ohjaus ja tuki: 1200 Tekemällä oppiminen: 2100
Tavoitteen kuvaus: Aktiivisuuden lisäämisessä olennaisia osatekijöitä ovat omatoimisuuden ja itsepalvelun mahdollistaminen ja palveluohjauksen kohdistaminen passiivisiin asukkaisiin. Osallisuus on hyvinvoinnin tärkeä osatekijä, jonka tulee näkyä asukkailla konkreettisena tekemisen mahdollisuutena erityisesti asukkaiden omilla asuinalueilla. Korostetaan luovuutta ja innovatiivisuutta kaupungin toiminnassa ja palvelutuotannossa sekä tuodaan kulttuuria eri muodoissaan asukkaiden arkeen ja vapaa-aikaan.							

TEATTERI	TP 2015	TP 2016	Ennuste 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
Toiminnalliset tavoitteet							
Täyttöprosentti	74,7	72,7	75	75	75	75	75
Ryhmäasiakkaiden määrä	30 285	35 791	30 000	37 000	38 000	40 000	40 000
Katsojamäärä	101 932	115448	105 000	132 000	122 000	122 000	122 000
Ensi-iltojen määrä	9	8	7	8	8	6-9	6-9

4.2 Strategiset tavoitteet, kh (kh)

Kaupungin toimialojen yhteiset

Hyvinvointi ja aktiivisuus

Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pitkäaikaistyöttömien aktivointi	Strateginen teema: Yrittävä ja osaava kaupunki Strateginen linjaus: 3.1.4			Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.7			
	Arviointikriteerit:	TOT 2016	TA 2017	TAE 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Nuorisotyöttömien osuus	13,36	13,0 %	11,5 %	11,5 %			
Työllisyysmäärärahan vaikuttavuus: Henkilöitä aktivointi- ja työkykypalveluiden piirissä	1574	1400	4000	4000			
Kokonaisasiakasmäärä	2679	3300	7500	7500			
Uusien asiakkaiden määrä	2713	2300	4500	4500			
Työmarkkinatuen kuntaosuudella olevien ohjaus aktivointitoimiin	1164	1100	1300	1300			
Aktivointiaste *	50 %	42 %	50 %	50 %			
Tavoitteen kuvaus: Nuorisotyöttömien osuuden vähentäminen ja kunnan maksuosuuden vähentäminen toimenpiteillä, jotka toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa huomioiden opiskelu ja toimintakyky.							
* Aktivoidut (asiakkuuden lopettamissyynä on: työllistetty, opiskeluun siirtynyt, kuntouttavassa työtoiminnassa olevat, Koho-harjoittelussa olevat) jaettuna kokonaisasiakasmäärällä 3000							

Terveiden elämäntapojen edistäminen	Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen Strateginen linjaus: 2.1.1			Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.2, 2.3.1, 2.3.7			
	Arviointikriteerit:	TOT 2016	TA 2017	TAE 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ylipainoisten lasten ja nuorten osuus: - 4 vuotiaat - 5 lk - 8 lk	-	Pohjaluku käyttöön	osuus laskee osuus laskee osuus laskee	osuus laskee osuus laskee osuus laskee			
Turkulaisten koululaisten fyysinen toimintakyky (Move). Vertailu kansalliseen viitearvoon: 5 lk tytöt ja pojat - 20 m viivajuoksu	Turku/Suomi alin kolmannes tytöt 33/32 %	pohjaluku käyttöön	toimintakyky kasvaa	toimintakyky kasvaa			

<ul style="list-style-type: none"> - vauhditon kolmiloikka - ylävartalon kohotus - Etunojapunnerrus - Liikkuvuus - Heitto-kiinniottoyhdistelmä 	<p>pojat 37/36 % tytöt 36/30 % pojat 46/42 %</p> <p>tytöt 44/38 % pojat 47/42 % tytöt 26/22 % pojat 25/20 % tytöt 38/36 % pojat 36/37 %</p>						
Hyton terveysasemilla asioineet DM 2-pysyväisdiagnoosin (tyypin 2 diabetes) omaavien turkulaisten määrä	8158	-	Määrä laskee	Määrä laskee			
Terveytensä vähintään hyväksi kokevien turkulaisten osuus (turkulaiset vrs. kansallinen taso)	62,6/62	-	Osuus kasvaa	Osuus kasvaa			
Tavoitteen kuvaus: Tavoitteena turkulaisten perheiden kannustaminen terveiden elämäntapojen omaksumiseen. Toimenpitein lisätään lasten ja nuorten liikkumista ja aktiivisuutta sekä vähennetään ylipainoa.							

Vanhemmuuden tuki	Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen Strateginen linjaus: 2.1.1 ja 2.1.2			Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.1			
Arviointikriteerit:	TOT 2016	TA 2017	TAE 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
Lastensuojelun piirissä olevien 0-17 v osuus ikäryhmästä	7 %	Osuus pysyy alle Kuusikkokuntien keskiarvon	Osuus pysyy alle Kuusikkokuntien keskiarvon	Osuus pysyy alle Kuusikkokuntien keskiarvon			
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen	Hyvinvointi -suunnitelma valmis	Toimeenpano suunnitelman mukaisesti	Toimeenpano suunnitelman mukaisesti	Toimeenpano suunnitelman mukaisesti			
Tavoitteen kuvaus: Vanhemmuutta tukemalla luodaan edellytyksiä perheiden itsenäiselle selviämiselle ja ehkäistään ongelmien kasautumista ja muuttumista vaikeammiksi. Perhe kokonaisuutena ja vanhemmuus huomioidaan kaikissa palveluiden järjestämisessä.							

Yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden vähentäminen	Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen Strateginen linjaus: 2.1.1			Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.3, 3.1.4, 2.3.5			
Arviointikriteerit:	TOT 2016	TA 2017	TAE 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus % (ATH)		Laskee	Laskee	Laskee			
- 20-54 -vuotiaat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	-	Laskee	Laskee	Laskee			

- 55-74 -vuotiaat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	-	Laskee	Laskee	Laskee			
- +75-vuotiaat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	-						
Ei yhtään läheistä ystävää % oppilaista (Kouluterveyskysely 2015) *	-	Laskee	Laskee	Laskee			
- 8-9lk (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	-	Laskee	Laskee	Laskee			
- Lukion 1. ja 2. vuosikurssit (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	-	Laskee	Laskee	Laskee			
- Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	-	Laskee	Laskee	Laskee			
Kiusaamiseen ei ole puututtu koulun aikuisten toimesta % (Kouluterveyskysely 2015) *		Laskee	Laskee	Laskee			
- 8. ja 9. luokan oppilaat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	-	Laskee	Laskee	Laskee			
- Lukion 1. ja 2. vuosikurssin oppilaat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	-	Laskee	Laskee	Laskee			

Tavoitteen kuvaus Lasten ja työikäisten yhteisöllisyyden lisääminen ja ikäihmisten yksinäisyyden vähentäminen mm. palveluohjauksen keinoin.

*) Kouluterveyskysely suoritetaan joka toinen vuosi ja vuoden 2015 sähköinen tiedonkeruu epäonnistui. Tuloksia ei ole saatavilla.

4.3. Hankkeet ja projektit

Strateginen hanke	Vaihe	Hyötytavoitteet	Projektin tavoite ja tuotokset	Alku (P3)	Loppu P6	Strategiakytös	Lisätietoja
Vapa: Aktiivisuuden edistäminen alue- ja kohderyhmätyöllä	P3 Projektin suunnittelun tarkentaminen (Toteutusvaihe)	Toimialan kaikkien palvelualueiden yhteistyöllä luodaan uusia keinoja passiivisten tavoittamiseen. Tunnistetaan vapaa-ajallaan passiivisia kohderyhmiä sekä heidän haasteitaan ja tarpeitaan. Niihin vastataan aktiivisuutta edistäväillä kehittämisprojekteilla, joiden seurauksena kaupunkilaisten aktiivisuus lisääntyy.	Aktivointia edistäviä projekteja valmistellaan ja toteutetaan hallinnon ja palvelualueiden yhteistyönä. Projektien tuotoksena syntyy aktiivisuutta edistäviä palveluja ja toimintatapoja huomioiden myös kohderyhmät ja asuinalueet.	1.6.2017	1.1.2019	2.3.7 Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi	Toteuttaa toimialan strategista tavoitetta. Operatiivisten sopimusten projektit: Nlk: #mäliikun: Nuorisopalveluiden tilojen liikunnallinen virikkeistäminen Kultlk: Uuden palvelukonseptin kirjastoauton hankinta Kultllk: Jalkautuminen 2018 Liiklk: Liikuntaneuvonnan palveluketju Liiklk: Voimaa vanhuuteen kärkihanke 2017-2018 Hall: Aktivointityön ja sen viestinnän koordinaatio ja tuki
VaPa: Digitaalisten medioiden hyödyntäminen	P1 Hyötyjen arviointi (Valmisteluvaihe)	Digitaalisuuden kautta mahdollistuvat monikanavaiset palvelut ja saavutettavuuden parantaminen. Keskiöön nousevat käyttäjälähtöinen suunnittelu ja palveluihin liittyvä sisältövuorovaikutus ja datan kerääminen. Palvelujen yksilöllistämisen ja kohderyhmäfokusoinnin kautta voidaan palveluille paremmin tavoitella pitkäkestoisia vaikutuksia.	Uudet digitaaliset kanavat tarjoavat myös mahdollisuuksia uusien asiakkaiden tavoittamiseen; mennään sinne, missä asiakkaat ovat. Palvelujen yksilöllistämisen ja kohderyhmäfokusointi.	15.8.2017	1.1.2020	3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä	Toteuttaa toimialan strategista tavoitetta. Operatiivisten sopimusten projektit: Nlk: Some-ajokortti (some-strategia) Kultlk: Kapan käyttöönoton edellyttämät toimenpiteet Kultlk: Koha - kirjastojärjestelmän uudistaminen

Strateginen hanke	Vaihe	Hyötytavoitteet	Projektin tavoite ja tuotokset	Alku (P3)	Loppu P6	Strategiakytkös	Lisätietoja
							Kultlk: TFOVirtual Kultlk: Kuvaseläus- ja myyntijärjestelmä museon valokuva-arkistolle Kultlk: MIP Museopalveluiden rakennus- ja arkeologisten tietokantojen eheytytys Kultlk: MuseumPlusRian käyttöönotto museossa Liiklk: Asiakastietojen keruu Kultlk/Liiklk/Nik: Uuden avustusjärjestelmän käyttöönotto Hall: Palvelujen digitaalisuutta parantavien projektien yhteistyötä lisätään.
Vapa: Kansalaistaidot ja saavutettavuus	P1 Hyötyjen arviointi (Valmisteluvaihe)	<p>Vapaa-aikatoimialan jokaisella palvelualueella on oma selkeä osaamisenalueensa ja vastuunsa kansalaistaitojen edistämiseksi, aina uimaopetuksesta medialukutaidon vahvistamiseen.</p> <p>Yhteiskunnalle on kannattavaa, että kaupunkilaisten kansalaistaidot ja elämähallintataidot ovat hyvällä tasolla. Tämä heijastuu koettuun hyvinvointiin ja yhdenvertaisuuteen, ja toteuttaa tavoitetta paremman elämän Turusta.</p>	Vapaa-aikatoimialan tulee saavutettavasti tarjota kaupunkilaisille mahdollisuuksia osallistua palveluihin sekä edistää heidän kansalaistaitojaan. kunkin palvelualueen osaamisen mukaisesti.	1.1.2018	1.1.2020	2.3.1 Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle	Toteuttaa toimialan strategista tavoitetta. Operatiivisten sopimusten projektit: Nik: OBU - Nuorisopalveluiden osallistuva budjetointi Kultlk: Kellutuksen vaikutusten ja hyötyjen seuranta Kultlk: Vuorovaikutussuunnitelman jalkauttaminen ja henkilökunnan osaamisen kehittäminen Liiklk: Liikkuva koulu - hanke Hall: Omatoimisuutta ja osallisuutta edistäviä

Strateginen hanke	Vaihe	Hyötytavoitteet	Projektin tavoite ja tuotokset	Alku (P3)	Loppu P6	Strategiakytös	Lisätietoja
							yhteisiä projekteja työstetään.
Vapa: Kumppanuudet	P1 Hyötyjen arviointi (Valmisteluvaihe)	Kumppanuuksien kautta mahdollistetaan kaupunkilaisille parempaa palvelua, kattavampia palvelupaketteja ja ajassa kiinni olevia sisältöjä. Kumppanuuksien kehittäminen parantaa resurssien käyttöä. Jaetun asiantuntijuuden ja moniammatillisen yhteistyön kautta myös oman henkilökunnan osaaminen kasvaa. Tavoitteena monialainen osaaminen ja monipuolinen palvelutuotanto sekä uudistuva avustustoiminta.	Vähenevien resurssien ja yhä monialaisempaan osaamiseen liittyvien vaatimusten kasvaessa vapaa-aikatoimialan palvelualueiden tulee panostaa kumppanuuksien kehittämiseen. Kumppanuuksien kautta saatavien uusien oivalluksien ja niiden pohjalta syntyvän paremman palvelun tavoitteena on kaupunkilaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääminen.	1.1.2018	1.1.2019	2.3.2 Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa	Toteuttaa toimialan strategista tavoitetta. Operatiivisten sopimsten projektit: NIK: Harrastemenu / palvelupaletti Kultik / NIK: Monitoimitalojen yhteistoiminnan kehittäminen (Syvälahti ja Yli-Maaria) Kultik: Yhteisöllisestä osaamisesta personalisoituun oppimiseen – avain kirjastojen osaamisen johtamiseen! Kultik: Sinfonia palloiluhallille Kultik: Yliopistoyhteistyön toimintamallin kehittäminen Liiklk: Liikunta- ja urheilutapahtumat osana kaupungin vetovoimaisuutta - toimintamallin suunnittelu Hall: Hallintopalvelut koordinoi ja tukee toimialan yhteistyötä ja kumppanuuksia kehittäviä yhteisiä projekteja.

5.1 Henkilöstön työhyvinvointi (kh)

Henkilöstöohjelman painopistealue	Ohjelman alatavoite	Kaupungin tavoite 2018	Toimialan TAE 2018	Toimialan TA 2018
Turussa jokaisen tulee voida kokea, että työ lisää hyvinvointia	Työssä jaksamista tukeva työnantajapolitiikka	Sairauspoissaolot alle suurten kaupunkien keskiarvon Työkyvyttömyyseläkkeelle jääneiden määrä laskeut	Sairauspoissaolojen määrä laskee edellisestä vuodesta Varhe -maksujen määrä laskee	Sairauspoissaolojen määrä laskee edellisestä vuodesta Varhe -maksujen määrä laskee
Aktiivinen osaamisen ennakointi	Strategisesti ohjattujen kehityskeskusteluiden käyminen Täydennyskoulutuksen riittävyys ja oikeellisuus	Osaamisesta on keskusteltu vuosittain: Keskitettyyn järjestelmään rekisteröidyt kehityskeskustelut Koulutus on tarvetta vastaavaa ja suunnitelmallista: Rekisteröityjen koulutuspäivien määrä / vakituinen työntekijä	Keskitettyyn järjestelmään rekisteröityjen kehityskeskustelujen määrä nousee edellisestä vuodesta Rekisteröityjen koulutuspäivien määrä/vakituinen työntekijä	Keskitettyyn järjestelmään rekisteröityjen kehityskeskustelujen määrä nousee edellisestä vuodesta Rekisteröityjen koulutuspäivien määrä/vakituinen työntekijä
Turku on vetovoimainen työnantaja	Taloudellisesti vastuullinen palveluiden tuottaminen	Työvoiman käyttö pysyy ennallaan tai laskee edellisestä vuodesta: HTV (ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita) Turun vetovoimaisuus työnantajana näkyy työvoiman saatavuudessa: Hakemuksia / työpaikka (Kuntarekry)	Työvoiman käyttö pysyy vahvistetun htv -määrän sisällä (ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita)	Työvoiman käyttö pysyy vahvistetun htv -määrän sisällä (ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita)

Asukkaiden 18 - 79 v., tyytyväisyys kirjastopalveluihin, ast. 1-5, FCG/Kapa	4,55 (2012)	4,29	4,38	4,39					
Asukkaiden, 18 - 79 v., tyytyväisyys museoihin, ast. 1-5, FCG/Kapa	4,14 (2012)	4,16	4,26	4,25					
Asukkaiden 18-79 v tyytyväisyys kulttuuripalveluihin (teatteri, musiikki, taide), ast. 1-5, FCG/Kapa	4,15 (2012)	3,89	3,90	4,20					
Kulttuurin vapaa kenttä, sopimuksen tehneet avustusten saajat, kävijät/vuosi	538499	507563	582 941	601 214					
Kulttuurilautakunnan avustuksilla tuettujen tuotantojen määrä	-	-	254	302					
<i>Liikunta</i>									
Avustuksia saaneiden urheiluseurojen harrastajamäärä	-	59 936	56 606	60 214					
Asukkaiden 18-79 v tyytyväisyys liikuntaolosuhteisiin (kentät, uimahallit ja -rannat, salit), ast. 1-5, FCG/Kapa	3,91 (2012)	3,91	3,94	3,90					
Kuntalaisten 18-79 v tyytyväisyys liikuntapalveluista tiedottamiseen, ast. 1-5 (FCG/Kapa)	(3,7 v.2007)	3,78	3,71	3,67					
<i>Nuoriso</i>									
Avustuksia saaneiden nuorisoyhdistysten ja nuorten toimintaryhmien määrä/vuosi	-	-	85	105					
Suunnitelmallisesti tuetut nuoret/vuosi (Ohjaus- ja tuki: ohjatut nuoret)	682	493	425	661					
Yksilöllisesti ja ryhmätoiminnassa tavoitetut nuoret (nuorisokortti ja ryhmät)	-	-	-	2557					
SAATAVUUS JA PEITTÄVYYS / KATTAVUUS									
TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS									
<i>Kulttuuri</i>									
Kulttuurin avustusten määrä/asukas	7,97	7,16	7,25	7,05					

7.1 Muu kaupunkitasoinen ohjaus (kh)

Ohjausasiakirja	Ohjaustieto
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma	Nuorisopalvelut sekä liikunta- ja kirjastopalvelut : Lastensuojelulain ja nuorisolain edellyttämä monialainen yhteistyö, jossa mm. kerätään tietoa lasten ja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä koordinoidaan palveluja
Turvallisuussuunnitelma	Toimialan kaikki palvelut ::Sujuvan ja turvallisen arjen tukeminen mm. saavutettavilla palveluilla sekä turvallisilla ja esteettömillä toimitiloilla ja -alueilla,. Erityistoimenpiteitä nuoriso- ja liikuntapalveluissa
Rakennusperintöohjelma	Museopalvelut: Kulttuuriympäristön historiallisen kerroksisuuden edistäminen ja siihen liittyvän tiedon saatavuuden parantaminen.
